

ES fondu ieviešana stabila, vienlaikus jāpaātrina jauno investīciju noteikumu apstiprināšana

Publicēts: 23.05.2023.

[ES fondi](#)

[Jaunami](#)

2023. gadā Latvijas tautsaimniecības attīstībā ekonomikas transformācijai plānota vēsturiski augstākie investīciju apjomi no Eiropas Savienības (ES) fondiem un Atveseļošanas fonda (AF) - ap 1,2 miljardiem eiro, tādēļ jāpaātrina investīciju noteikumu sagatavošana un apstiprināšana. Par to liecina otrdien, 23. maijā, Ministru kabineta (MK) sēdē skatītais Finanšu ministrijas (FM) informatīvais ikmēneša ziņojums par ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības ieviešanas statusu.

ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas periods ir noslēguma fāzē. Šobrīd investīciju ieviešanas progress kopumā programmā notiek atbilstoši plānotajam. Vienlaikus pastiprināta uzmanība vērsta uz konkrētos projektos konstatēto risku vadību, it īpaši, attiecībā uz finansiāli apjomīgākiem infrastruktūras projektiem transporta un veselības nozarēs.

ES fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda programmu un AF ieviešanā lielākais izaicinājums šogad ir MK noteikumu sagatavošana un apstiprināšana MK, lai varētu uzsākties investīciju projektu atlasē un īstenošana.

99 “Šogad vēsturiski augstākais ES fondu investīciju apjoms teju 1,2 miljarda apjomā, kas sniegtu Latvijas IKP pienesumu aptuveni 1 % apmērā, pie šī brīža makroekonomiskajiem attīstības scenārijiem ir būtisks stimuls Latvijas ekonomikai. Lai gan ES fondu investīciju ieguldīšanas gaita šobrīd kopumā atbilst Finanšu ministrijas plāniem, mēs rūpīgi vadām gan īstermiņa, gan ilgtermiņa riskus. Vidējā termiņā lēnā investīciju noteikumu sagatavošana un apstiprināšana var būtiski bremsēt investīciju plānus, tāpēc tā būs galvenā tēma 1. jūnija ES fondu tematiskajā ministru komitejā. Savukārt, lai risinātu šobrīd aktuālo problēmjautājumu par Kompetences centru programmas projektu īstenošanu, esam sagatavojuši priekšlikumus grozījumiem

attiecīgajos MK noteikumos, precizējot interešu konflikta risku novēršanas risinājumus, un tuvākajā laikā virzīsim tos apstiprināšanai valdībā," uzsver finanšu ministrs Arvils Ašeradens.

ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas periodā līdz šī gada 31. martam tiek īstenoti 2426 projekti par visu pieejamo ES fondu finansējumu 4,64 miljardiem eiro. Pabeigti 1522 projekti par 1,64 miljardiem eiro (35,4 %) no ES fondu finansējuma, tai skaitā šī gada martā pabeigti 65 projekti 77,3 miljoniem eiro, ar vislielāko ieguldījumu videi draudzīgas ekonomikas, sociālās iekļaušanas un Covid-19 pandēmijas seku mazināšanas jomās. Projektu īstenotājiem kopumā izmaksāti 3,6 miljardi eiro. Līdz 2023. gada beigām projektos vēl prognozēts izmaksāt 379,6 miljonus eiro.

ES fondu 2021.–2027. gada plānošanas periodā 2023. gadā īpaši jāpaātrina nozaru ministriju darbs pie investīciju nosacījumu apstiprināšanas MK, lai jau 2023. gadā nodrošinātu 87 projektu iesniegumu atlases 2,7 miljardu eiro labklājības, izglītības, veselības, uzņēmējdarbības, būvniecības, vides un energoefektivitātes jomu pasākumos. Šobrīd saskaņošanā ir MK noteikumu projekti 25 pasākumu īstenošanai par kopējo finansējumu 733,8 miljoniem eiro, apstiprināti ir divi MK noteikumi – pašvaldību un plānošanas reģionu kapacitātes uzlabošanai un gaisa piesārņojumu mazinošu pasākumu īstenošanā, uzlabojot mājāsaimniecību siltumapgādes sistēmas, par kopējo finansējumu 15,1 miljoniem eiro. Līdz šim uzsākta viena projektu iesniegumu atlase pašvaldību un plānošanas reģionu kapacitātes uzlabošanai par kopējo finansējumu 0,4 miljoniem eiro. Nozaru ministrijām ir mērķtiecīgi jāstrādā pie regulējošo normatīvo aktu izstrādes, nodrošinot iespējami plašu un efektīvu sadarbību ar partneriem.

AF ieviešanā katru mēnesi dinamiski tiek uzsākti jauni AF projekti – līdz maija vidum kopā jau par 565 miljoniem eiro (31% no pieejamā finansējuma). Vienlaikus, iestādēm ir jāpaātrina AF investīciju ieviešanas nosacījumu par 550 miljoniem eiro apstiprināšana MK iespējami ātrākai investīciju ieplūšanai Latvijas tautsaimniecībā.

Otra no kritiskām AF prioritātēm – iestādēm līdz š.g. 30. jūnijam jāizpilda atlikušie 11 rādītāji par 2022. gadu (neskaitot četrus rādītājus, kas tiek virzīti termiņu pagarināšanai Atvēršanas plāna grozījumu projektā), lai Latvija 2023. gadā iesniegtu EK maksājuma pieprasījumu 438 miljonu eiro saņemšanai valsts budžeta ieņēmumos 2024. gadā.

Tāpat FM sadarbībā ar iestādēm turpina darbu pie AF plāna grozījumu virzības, lai pilnvērtīgi izmantotu papildu 8,5 miljonu eiro mainīgo daļu un 123,79 miljonu eiro RePowerEU finansējumu. 2023. gada maija vidū FM uzsākusi dokumentu paketes saskaņošanu un publisko apspriedi turpmākai iesniegšanai MK atbalstam un oficiālai iesniegšanai EK.

Ikmēneša ziņojums par ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības aktualitātēm ar datiem līdz 2023. gada aprīlim ir pieejams ES fondu mājaslapā - [Ziņojumi Ministru kabinetam un Saeimas komisijām \(esfondi.lv\)](https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/es-fondu-ieviesana-stabila-vienlaikus-japaatrina-jauno-investiciju-noteikumu-apstiprinasana).

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/es-fondu-ieviesana-stabila-vienlaikus-japaatrina-jauno-investiciju-noteikumu-apstiprinasana>